26.9.2017

ymv@eduskunta.fi

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN JA JÄTELAIN MUUTTAMISESTA

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja toteaa asiassa seuraavaa:

Ympäristönsuojelulakia ja jätelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että valvontaviranomaisten oikeutta laajennettaisiin sen suhteen, miten viranomaiset voivat periä maksuja kustannuksia vastaavasti suorittamistaan valvontatoimenpiteistä. Esityksen tavoitteena on vahvistaa valvontaviranomaisen resursseja.

Ympäristönsuojelulain kokonaisuudistuksen yhteydessä ilmeni huoli siitä, että valvontamaksutulot eivät ohjaudu tosiasiallisesti valvonnan käyttöön ilman, että ne vähentävät valvonnan muuta rahoitusta. On hienoa, mikäli hallituksen esityksessä esitetty arvio siitä, että valvontamaksuilla kerättyjen määrärahojen ohjaus valvontaan on onnistunut toivotulla tavalla, pitää paikkansa. Asia oli tärkeä, koska valvonnan maksullisuus oli selkeä muutos nykyiseen järjestelmään ja valvontamaksujen kohdistuminen valvonnan käyttöön on edellytys järjestelmän hyväksyttävyydelle.

Hallituksen esitys laajentaa valvonnan maksullisuuden soveltamisalaa nykyisestä. MTK korostaa, että valvonnan resurssien turvaamisen lisäksi keskeistä on valvonnan kehittäminen. Valvonnan maksullisuus ei itsessään takaa sitä, että valvonta on laadukasta ja valvoja asiantunteva. Tämä käy ilmi myös tuoreesta raportista[1]. Valvonnan resurssien turvaamisen ohella keskeiseksi huoleksi tunnistetaan epäyhtenäiset valvontakäytännöt ja tästä aiheutuva toiminnanharjoittajien epätasapuolinen kohtelu. Valvontamaksujen käyttöönoton jälkeen viranomaisten välistä epäyhtenäisyyttä on tullut ilmi myös maatiloilla.

MTK muistuttaa, että erityisesti maataloussektorilla valvonnan yhdistäminen eri viranomaisissa on edelleen ajankohtaista. Valvonnan kohteen näkökulmasta viranomaisyhteistyön kehittäminen on olennaisempaa lyhytnäköisen valvontamaksujen laajentamisen sijaan. Esimerkiksi vaarallisten aineiden valvontaa tehdään pelastuslain, ympäristönsuojelulain ja jätelain nojalla. Myös maataloustukien valvontaan kohdistuu päällekkäisyyksiä edellä mainittujen lainsäädäntöjen kanssa. On tärkeää, että valvontaa kehitetään ympäristöministeriössä myös laadullisesti ja tunnistetaan toimialoja, joissa pystytään karsimaan päällekkäisiä viranomaisvalvontoja poikkihallinnollisin toimenpitein.

[1] Lillunen, Anu (2017): Ympäristölupien valvonnan kehittäminen. Varsinais-Suomen ELY-keskus. http://www.doria.fi/handle/10024/143885

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2017

MAA- JA METSÄTALOUSTUOTTAJAIN KESKUSLIITTO MTK RY

Minna Ojanperä
Juristi